

V Praze 15. listopadu 2023
Čj.: OVA 955/23

Stanovisko

k

Návrhu zákona o zabezpečení hydrometeorologické služby a o změně souvisejících zákonů

I. Úvod

důvody pro předložení tohoto návrhu jsou v zásadě dvojí: zlepšení právní úpravy ČHMÚ tak, že tato instituce bude zřízena zákonem (právní úprava se týká též Hydrometeorologické služby Armády České republiky); tato úprava povede k vymezení hlavních poskytovaných služeb a jejich složek, přičemž je sledován veřejný zájem a předpokládáno pevnější institucionální zabezpečení; druhým důvodem je pak vytvoření Národní databáze hydrometeorologických údajů a její zpřístupnění v souladu s legislativou EU o otevřených datech.

II. Připomínky a návrhy změn

Definice problému je rámována chybějícím zákonným zmocněním pro některé činnosti ČHMÚ, zejména pro krizové řízení, vyhodnocování bezpečnostních rizik a plánování v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením nebo ochranu kritické infrastruktury. Zpráva se dále odvolává na Koncepti environmentální bezpečnosti 2012-2015 s výhledem do roku 2020, které navrhuje předložení předmětné zákonné úpravy do roku 2020 schválené Bezpečnostní radou státu. Na toto usnesení navazuje Usnesení Vlády ČR ze dne 14. 7. 2014 č. 570 k závěrečné souhrnné zprávě Vyhodnocení povodně v červnu 2013.

Nedostatečnost současné právní úpravy v oblasti dostupnosti dat je vhodně popsána prostřednictvím konkrétních nedostatků, nejen konstatováním této nedostatečnosti. Na druhou stranu však chybí popis důsledků nedostatečnosti současného zákona ve vztahu k vyhodnocování bezpečnostních rizik, krizovým situacím nebo ochraně kritické infrastruktury, tj. popis problému jako takového.

V sekci Definice problému se chybně objevují samotné návrhy řešení. Ty by měly být předmětem pozdějších kapitol, především pak sekce Varianty řešení.

Kapitola **Popis existujícího právního stavu** je zpracována uspokojivě. Podává stručný, ale informačně obsáhlý přehled související legislativy i nedávný vývoj v souvislosti s přípravou navrhované úpravy.

Identifikace dotčených subjektů je dostatečná, hlavní aktéři byli identifikováni, nicméně ve výčtu chybí například neziskové nebo výzkumné organizace.

Popis cílového stavu je v zásadě opakování již dříve řečeného. Zpráva nejde nad rámec obecného popisu cílů jako je právní zakotvení činnosti a služby ČHMÚ a HMSI resortu obrany a zajištění poskytování souvisejících informací prostřednictvím Národní databáze. Popis cílového stavu je s ohledem na chybějící operacionalizaci poměrně vágní. Této sekci by prospělo, pokud by byly cíle formulovány jako specifické a monitorovatelné. To by následně pomohlo i s formulací sekce Přezkum regulace.

Rizika stávající legislativy (tedy rizika nepřijetí navrhované úpravy) jsou identifikována vhodně, avšak jejich dopad je popsán spíše obecně. Zcela chybí rozvaha nad riziky přijetí navrhované legislativy.

Varianty řešení jsou předkládány potom, co jsou ve struktuře zprávy RIA nadbytečně opakovány identické sekce Definice problému a Popis cílového stavu jako v úvodních sekcích, v případě Národní databáze jsou opakovány i další sekce. To by dávalo smysl u rozsáhlé zprávy, kde je řešen rozsáhlý a rozvětvený problém (a za předpokladu, že nepůjde o prostou repetici již dříve řečeného), nicméně v případě poměrně zprávy zaměřené na jasně ohraničený problém se to jeví jako zbytečné a možná i zmatečné.

U kapitoly Vymezení činností a služeb ČHMÚ jsou **navrhované varianty řešení** koncipovány pouze jako zachování stávajícího stavu a nenulová navrhovanou variantu, což je možné obecně zhodnotit jako nedostatečné. Pokud je toto rozhodnutí podloženo rozvahou (např. v souvislosti s předchozím vývojem věcného záměru zákona), měla by být tato rozvaha uvedena. Varianta 1 obsahuje mj. i zřízení Národní databáze, která je však předmětem samostatné sekce a různých variant řešení, což je matoucí. Uvedené „nastavení funkčního systému“ by bylo vhodné více rozepsat, aby bylo patrné, co je přesně navrhováno. V případě Národní databáze je nenulová varianta správně navrhována v různě odstupňovaných variantách, avšak chybí vodítka použitá pro volbu konkrétních variant, i když se zdá, že byla dříve posuzována prostřednictvím studie proveditelnosti, která je v současnou dobu aktualizována.

Popis nákladů a přínosů nulové varianty Vymezení činností a služeb ČHMÚ obsahuje některé informace, které patří spíše do úvodních sekcí (např. popis úplatně a bezúplatně

poskytovaných služeb). Dále jsou ale správně uváděny náklady na provoz ČHMÚ v jednotlivých oblastech včetně odhadu budoucího stavu a také tržby ČHMÚ. Dostatečně popsány jsou i dopady stávající úpravy na podnikatelské prostředí, byť odhad dopadů nejde dále než za uvedení tržeb ČHMÚ od různých podnikatelských subjektů. Možné dopady nulové varianty na životní prostředí jsou jen obecně zmíněné, ale není proveden ani pokus o jejich kvantifikaci, která by umožnila následné srovnání s nenulovou variantou, která by měla negativa stávající úpravy řešit (podobně v případě dopadů na bezpečnost nebo obranu státu). Varianta 1 v sekci dopadů na státní rozpočet uvádí informace chybějící v popisu variant řešení (viz 2 odstavce výše), které jsou zde nadbytečné. Nicméně je dobře, že zpráva tyto informace obsahuje. Dále jsou uváděny odhady budoucích tržeb a nákladů ČHMÚ. Vhodně jsou identifikované dopady na podnikatelské prostředí a spotřebitele (v druhém případě i se základní kvantifikací).

V případě Národní databáze je chybí stanovení nákladů nulové varianty zejména ve smyslu administrativních nákladů. V případě nenulové varianty je uvedena nákladnost na provoz databáze s ohledem na předpokládaný počet datových sad, přičemž není poskytnuta přehledná nákladovost jednotlivých podvariant. Nadbytečně jsou uváděny některé informace, které by měly místo např. v definici problému, popisu stávajícího stavu nebo zhodnocení rizika. Chybí položka výhledových provozních nákladů Národní databáze a jednotlivé podvarianty nejsou rozpracované co do nákladů a přínosů.

Vyhodnocení nákladů a přínosů variant je v obou případech provedeno korektně prostřednictvím tabulky. Na druhou stranu tabulka odráží výše zmíněné nedostatky nedostatečné kvantifikace nákladů a přínosů. V případě Vymezení činností a služeb ČHMÚ chybí vyhodnocení jednotlivých podvariant nenulové varianty.

Pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení argumentuje v prvním případě tabulkou vyhodnocení nákladů a přínosů, kdy sice konstatuje dílčí snížení tržeb ČHMÚ, které je ale vyváženo přínosy pro podnikatelské prostředí, spotřebitele, bezpečnost státu a životní prostředí. V druhém případě u Vymezení činností a služeb ČHMÚ zpráva diskutuje jednotlivé podvarianty, jejichž náklady a přínosy však nebyly předmětem vyhodnocení. Pokud jsou tyto náklady a přínosy vyhodnocovány jinde ve studii proveditelnosti, měly by být její závěry transparentně uvedeny i ve zprávě RIA.

Implementace doporučené varianty a vynucování. V této kapitole jsou vhodně popsány předpoklady implementace i předpokládaný harmonogram projektu

V sekci **Přezkum účinnosti regulace** není nijak popsáno, s ohledem na jaké indikátory bude posuzována úspěšnost účinnosti regulace. Autoři pouze uvádí, že není třeba stanovovat

konkrétní datum přezkumu účinnosti. Měla by být stanovena alespoň minimální sada indikátorů vztahující se k realizaci záměru Národní databáze a to včetně časového rámce, který by mohl být odrazem implementačního harmonogramu zmíněného v předchozí sekci a umožnil nastavit harmonogram přezkumu regulace.

Konzultující organizace a Zdroje dat jsou pokryty, byť neúplně (mezi konzultujícími chybí např. organizace neziskového nebo akademického sektoru).

III. Shrnutí připomínek

Zpráva z hodnocení dopadů regulace zpracovány dostatečně, byť s jistými nedostatky. Ty zásadní jsou shrnuty níže:

Návrhy řešení jsou předčasně zahrnuty v sekci definice problému a popisu cílového stavu. V některých částech zprávy dochází k nadbytečnému opakování identických sekcí, což může být matoucí. Chybí detailnější kvantifikace **nákladů a přínosů** v některých částech zprávy. Chybí také vyhodnocení přínosů a nákladů podvariant v případě vzniku Národní databáze, což je zřejmě nejzásadnější nedostatek celé zprávy. Chybí vodítka nebo kritéria pro volbu konkrétních **variant řešení**. V sekci **Přezkum účinnosti regulace** není definována ani minimální sada indikátorů pro hodnocení úspěšnosti regulace. Chybí časový harmonogram přezkumu.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona o zabezpečení hydrometeorologické služby a o změně souvisejících zákonů doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **připomínek**.

Vypracoval:

Ing. Petr Zahradník, MSc.

Mgr. et Mgr. **Marek Havrda**, MA, MPA, Ph.D.

předseda komise